

BELEIDSPLAN ZOUTMUSEUM DELDEN

2015 – 2017

STRATEGISCHE KERN
(Visie, Missie en Strategie)

April 2015

Versie 1.1
Hans Breukink / Albert Bouwmeester

Beleidsplan Zoutmuseum Delden 2015 2017 Versiehistorie		
Versie 0		Initiële versie door Hans Breukink
Versie 0.1	Februari 2015	Besproken Hans Breukink / Albert Bouwmeester 18/03/2015
Versie 0.2	21/3/2015	Input voor bespreking in Bestuur Zoutmuseum op 09/04/2015
Versie 1.0	April 2015	Besproken in bestuursvergadering 09/04/2015 en goedgekeurd op 04/05/2015.
Versie 1.1		Enkel tekstuele correcties.

1 Inleiding

In oktober 2012 heeft het bestuur van de Stichting Zoutmuseum Delden het Strategisch Museumplan 2012-2014 vastgesteld. Dit beleidsplan is in eerste instantie opgesteld in het kader van het project Herziening Museumregister en de in dat kader vernieuwde Museumnorm. In deze Museumnorm is vastgelegd waaraan een kwaliteitsmuseum moet voldoen. Elke instelling in Nederland die voldoet aan de eisen van de Museumnorm en onderstaande ICOM-definitie komt in aanmerking voor opname c.q. continuering van de opname in het Museumregister.

De door Museumregister toegezegde feedback op het beleidsplan 2012-2014 is nooit gekomen, sterker nog inmiddels is bekend dat in 2015 geen herijking zal plaatsvinden, maar een zelfevaluatie moet worden ingediend.

Inmiddels zijn we in 2015 beland en is bekend geworden dat gemeente Hof van Twente haar accommodatiebeleid wil herzien. Voor Zoutmuseum Delden betekent dit dat met ingang van 1 januari 2018 de volledige verantwoordelijkheid voor onderhoud en beheer van het museumgebouw niet, als voorheen bij de gemeente is belegd. De vraag is of de Stichting zelf deze verantwoordelijkheid langjarig kan en wil dragen.

In het kader van de besluitvorming heeft de gemeente gevraagd een vernieuwd beleidsplan op te stellen. Een beleidsplan met enerzijds focus op de museale functie zoals het Zoutmuseum die ook de afgelopen jaren heeft gevoerd en anderzijds ook een aanzet voor de besluitvorming, zowel door de gemeente als door het bestuur van het Zoutmuseum, ten aanzien van de privatisering van het onroerend goed.

In de derde plaats is het beleidsplan een referentiekader voor het bestuur van de Stichting voor de bedrijfsvoering (jaarplannen en –begrotingen, de inrichting van de organisatie, communicatie en marketing, enz).

Samengevat heeft het Beleidsplan 2015-2017 drie functies:

- continueren van status Geregistreerd Museum,
- inzicht geven aan gemeente Hof van Twente in het beleid van Zoutmuseum Delden,
- richtinggevend voor het bestuur voor wat betreft het maken van keuzes.

Met voorliggende strategische kern geeft het museum inzicht in haar visie op het museale beleidsveld en de omgeving waarin het museum functioneert. Wat komt er aan ontwikkelingen op ons af?

Het formuleert haar missie. Waar staan wij voor? Wat is onze boodschap?

Aansluitend bij haar visie en missie verwoordt het museum haar strategie. Wat doet Zoutmuseum Delden? Voor wie doet zij dat? Hoe gaat zij dat doen?

Het bestuur heeft er voor gekozen in deze eerste versie van het beleidsplan 2015 – 2017 nog niet in te gaan op de opties ten aanzien van het verzelfstandigen van de accommodatie (in 2018). Zij acht het verstandig als basis hiervoor een gedegen museaal en bedrijfsmatig beleidsplan te hebben.

2 Visie

Zoutmuseum Delden is het enige museum in Nederland dat zout als thema heeft. Dit is een unique selling point. Het museum ligt in het historische hart van het stadje Delden dat veel te bieden heeft op het gebied van toerisme. Delden ligt centraal in het sfeervolle, kleinschalige Twentse landschap.

Het Zoutmuseum Delden ligt in een regio die van oudsher bekend is vanwege zoutwinning en verwerking. Sporen/ overblijfselen daarvan zijn zowel fysiek als in verhalen aanwezig. Op een steenworp afstand van het museum, op landgoed Twickel, is bij een diepteboring naar drinkwater zout aangetroffen.

Het Zoutmuseum biedt daarom naast de aspecten van Zout ook een inkijk in de ontwikkeling van de regio vanuit het aspect Zout. Dit is een aanknopingspunt voor de bijdrage die het museum wil leveren op gebied van Erfgoededucatie.

De vele sporen in relatie tot zout bieden kansen en mogelijkheden om verbindingen te leggen met het museum en aanknopingspunten voor erfgoededucatie.

3 Missie

Zoutmuseum Delden wil een museum zijn dat aansluit bij de definitie van de International Council of Museums (ICOM 2006):

'Een museum is een permanente instelling, niet gericht op het behalen van winst, toegankelijk voor publiek, die ten dienste staat van de samenleving en haar ontwikkeling.

Een museum verwerft, behoudt, onderzoekt, presenteert, documenteert en geeft bekendheid aan de materiële en immateriële getuigenissen van de mens en zijn omgeving, voor doeleinden van studie, educatie en genoegen.'

Afgeleid van bovenstaande definitie formuleert Zoutmuseum Delden haar missie als volgt:

Zoutmuseum Delden positioneert zich als een in Nederland uniek, modern ingericht en interessant museum, dat alle aspecten van zout behandelt, voor de in Twente verblijvende toerist/recreant en een betekenisvolle instelling voor de inwoners, scholen en bedrijven in de regio Twente/Achterhoek in het algemeen en de gemeente Hof van Twente in het bijzonder.

Met deze missie geeft Zoutmuseum Delden aan dat zij enerzijds een bijdrage wil leveren aan (de uitvoering van) het beleid voor Toerisme en Recreatie en anderzijds aan het beleid op het gebied van Welzijn en Cultuur in gemeente Hof van Twente.

4 Strategie

4.1 Aanbod

In deze paragraaf wordt aangegeven wat Zoutmuseum Delden in 2017 doet. Welke producten worden geleverd.

4.1.1 Basisexpositie.

De kern van het Zoutmuseum wordt gevormd door de basisexpositie. Met deze expositie worden zowel lokale, regionale als mondiale aspecten van zout behandeld. De basisexpositie is up to date en kan nog jaren mee. Wel zullen aanpassingen nodig zijn om de presentaties modern te houden en te voldoen aan de eisen van meertaligheid (4.1.4).

De basisexpositie kan naar keuze individueel of in groepen met rondleiding worden bezocht.

4.1.2 De Zoutmarke.

Het bestuur van Zoutmuseum Delden gaat er van uit dat de Zoutmarke recreatief – toeristisch verder zal worden ontwikkeld. Het Zoutmuseum is bereid om daaraan haar medewerking te verlenen door bij te dragen aan het ontwikkelen van toeristische producten. Te denken valt hierbij aan de in 2014 voor het eerst georganiseerde Zoutmarke Tour en het leveren van inhoudelijke informatie over de highlights die in de Zoutfietsroute worden opgenomen.

Het Zoutmuseum kan ten aanzien van de Zoutmarke de functie van bezoekerscentrum vervullen (zowel start als eindpunt voor Zoutfietsroute).

4.1.3 Arrangementen.

Het bestuur van het Zoutmuseum wil de ontwikkeling van toeristische arrangementen samen met andere aanbieders stimuleren.

4.1.4 Toegerust op ontvangen Duitstalige bezoekers.

De regio zal zich de komende jaren inzetten om meer bezoekers uit het aansluitend Duitse grensgebied naar ondermeer Twente te halen. Het Zoutmuseum zal toegerust moeten zijn om deze Duitstalige bezoekers te ontvangen.

4.1.5 Intro-presentatie voorafgaand aan bezoek museum (vooral voor groepen).

Zoutmuseum Delden is qua inrichting een doe-het-zelf museum. Een audio-visuele presentatie als introductie op het museum en de context van het museum in haar omgeving zal de kwaliteit van de expositie nog verder verhogen.

4.1.6 Bijdrage aan Erfgoededucatie voor basisonderwijs.

Het bestuur van Zoutmuseum Delden gaat er van uit dat in 2015 wordt gestart met het ontwikkelen van doorgaande leerlijnen voor Erfgoededucatie in het basisonderwijs. Het Zoutmuseum ziet deze ontwikkeling als een mogelijkheid om een structurele relatie met het basisonderwijs op te bouwen en levert graag haar bijdrage.

4.1.7 Museumjeugduniversiteit

De museumjeugduniversiteit biedt een curriculum voor middelbare scholieren. Het Zoutmuseum leent zich, eventueel in samenwerking met AKZO, om een serie van drie lezingen in te vullen. Het Zoutmuseum is bereid hieraan een bijdrage te verlenen door haar kennis en exposities beschikbaar te stellen

4.1.8 Beschikbaar stellen 2^e etage.

De 2^e etage van het Zoutmuseum leent zich bij uitstek voor incidentele activiteiten en evenementen. Dit kunnen tijdelijke expositie zijn die het Zoutmuseum zelf organiseert maar de ruimte kan ook beschikbaar worden gesteld aan lokale organisaties en personen mits passend binnen de museale en educatieve doelstellingen van het Zoutmuseum (b.v. Muzikale Wandeling) .

4.1.9 Medegebruik gebouw Zoutmuseum

Het bestuur van het Zoutmuseum is in principe bereid om andere activiteiten binnen het Zoutmuseum te laten exploiteren. Voorwaarde is dat die activiteiten het Zoutmuseum versterken. In het bijzonder wil het bestuur open staan voor een onderzoek naar een combinatie van de museumreceptie met Tourist Info. In andere regio's blijkt deze combinatie uitstekend te werken.

4.2 Cliënten / bezoekers / Marketing

In de maanden mei t/m oktober ontvangt het museum 75 % van het totaal aantal bezoekers op jaarbasis. Ongeveer de helft hiervan is afkomstig van verblijfsaccommodaties in de regio; een kwart komt toevallig langs het museum.

Aangenomen wordt dat de toerist over het algemeen niet specifiek voor het Zoutmuseum naar Twente c.q. Delden komt. Toeristen komen naar Twente omdat de regio toeristisch veel te bieden heeft. Het museum is daarom afhankelijk van de activiteiten van het Twents Bureau voor Toerisme dat Twente vermarkt en de VVV Hof van Twente die toeristen naar Delden trekt. Het is aan het Zoutmuseum om zich vervolgens aan de in de regio verblijvende en de Delden bezoekende toeristen te presenteren.

Het aantal bezoekers ligt de laatste jaren stabiel rond 7000 bezoekers per jaar. Duidelijk meer dan de 5000, die door de commissie Putters voor streekgebonden musea als heel goed wordt gekwalificeerd. Tegelijkertijd valt er over de laatste 10 jaar een geleidelijke afname van de bezoekersaantallen waar te nemen. Voor de periode van dit plan dienen we er zorg voor te dragen dat die afname wordt omgebogen en we tenminste het huidige bezoekersaantal handhaven. Behalve een interessant aanbod (zie 4.1) als hiervoor ook te zorgen dat onze marketing en PR op orde zijn.

In het bijzonder en in lijn met de strategie van TBT wil het museum zich ook richten op de Duitstalige bezoekers.

4.3 Medewerkers

Medewerkers zijn uitsluitend vrijwilligers.

Vrijwillig betekent niet vrijblijvend in uitvoering van de werkzaamheden. Integendeel, we vragen professionaliteit in de uitvoering van de verschillende taken.

Verreweg de meeste medewerkers hebben de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Om de continuïteit van het Zoutmuseum te waarborgen zullen we aandacht moeten schenken aan verjonging op alle gebieden, inclusief het bestuur.

4.4 Organisatie

- Het Zoutmuseum is een zelfstandige stichting. De stichting wordt aangestuurd door het bestuur.
- Voor specifieke onderwerpen is gedelegeerde verantwoordelijkheid bij een van de bestuursleden belegd.
- Het bestuur kan commissies in het leven roepen voor specifieke taken. De commissies werken zelfstandig binnen een door het bestuur omschreven charter. Een commissie wordt door een aangewezen bestuurslid in het bestuur vertegenwoordigd.
- Op dit moment is er een commissie Zoutvaatjes en een archief groep.

4.5 Externe contacten, communicatie en PR

- Goede communicatie en PR is van belang om de museale en educatieve doelstellingen van het museum te bewerkstelligen.
- Binnen het bestuur worden afspraken gemaakt over het beheer van externe contacten. Daarbij worden duidelijk de doelgroepen sponsoren, distributie kanalen (VVV, TBT), collega aanbieders en omgeving (Delden) onderscheiden.
- Voor medewerkers is er een (elektronische) nieuwsbrief .
- Twee keer per jaar wordt voor alle medewerkers een inhoudelijke informatiebijeenkomst georganiseerd.
- Het Zoutmuseum publiceert haar aanbod middels flyers in het werkgebied Twente / Achterhoek.
- Voor communicatie wordt gebruik gemaakt van traditionele middelen (Hofweekblad, Tubantia). Gebruik van websites wordt steeds belangrijker en Zoutmuseum wil gebruik maken van die mogelijkheden.
- Zoutmuseum wil actief gebruik van Social Media (Facebook) Het bestaande account wordt nieuw leven ingeblazen

4.6 Financiën (Middelen?)

- Het Zoutmuseum is voor de exploitatie vooral afhankelijk van de opbrengsten van bezoekers (entreegelden, rondleidingen, verkoop artikelen, museumjaarkaart) en van een drietal sponsors te weten de gemeente Hof van Twente, Akzo en de Rabobank.
- Daarnaast zijn er een aantal donateurs (voorheen vrienden van het Zoutmuseum). Hun bijdrage wordt aangewend voor specifieke uitbreidingen of verbeteringen in het museum.
- De huidige verdeling tussen de inkomsten van bezoekers en van sponsors wordt voor de looptijd van dit plan als realistisch gezien.
- De bijdrage van de gemeente Hof van Twente omvat het gebruik van het gebouw. Ten behoeve van de besluitvorming over privatisering zullen we de komende jaren deze component expliciet dienen te maken.

4.7 Accommodatie.

De vigerende (huur)overeenkomst tussen gemeente Hof van Twente en Stichting Zoutmuseum Delden over het beheer van het museumgebouw waarvan de gemeente eigenaar is, heeft een looptijd tot 1 januari 2018. De gemeente heeft aangegeven deze overeenkomst en de looptijd ervan te respecteren, maar vroegtijdig te willen starten met het verkennen van de situatie per 1 januari 2018. Mogelijke consequenties voor het Zoutmuseum worden in een apart document uitgewerkt. Daarin zullen ook de mogelijkheden die de geschiedenis en het monumentale karakter (architectuur) van het gebouw bieden in aanvulling op de basisexpositie worden onderzocht.